

Βρυξέλλες, 18.10.2019
COM(2019) 496 final

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για
την παροχή βοήθειας προς την Ελλάδα**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα απόφαση καλύπτει την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ) σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 2002¹ (εφεξής «κανονισμός») για ποσό ύψους 4 552 517 EUR με σκοπό την παροχή βοήθειας προς την Ελλάδα μετά την καταστροφή από πλημμύρες και κατολισθήσεις που σημειώθηκε το 2019. Η κινητοποίηση του Ταμείου θα χρηματοδοτηθεί στο σύνολό της με την εν μέρει χρησιμοποίηση των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και των πιστώσεων πληρωμών που έχουν ήδη εγγραφεί στον προϋπολογισμό του 2019 για την κάλυψη των προκαταβολών, μετά την αφαίρεση της ήδη καταβληθείσας προκαταβολής ύψους 455 252 EUR. Συνεπώς, δεν απαιτείται διορθωτικός προϋπολογισμός.

2. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΟΙ

Μεταξύ 23ης και 26ης Φεβρουαρίου 2019, εξαιρετικά σφοδρές βροχοπτώσεις και καταιγίδες έπληξαν την Κρήτη, ιδίως το δυτικό τμήμα του νησιού. Οι επακόλουθες πλημμύρες και κατολισθήσεις προκάλεσαν την απώλεια ανθρώπινων ζωών και είχαν καταστροφικές συνέπειες για τις υποδομές και τις οικονομικές δραστηριότητες, ιδίως όσον αφορά τους δρόμους και τη γεωργία.

- (1) Η Ελλάδα υπέβαλε αίτηση για ενίσχυση από το ΤΑΕΕ στις 15 Μαΐου 2018, εντός της προθεσμίας των 12 εβδομάδων από την καταγραφή της πρώτης ζημίας. Η αίτηση υποβλήθηκε για «περιφερειακή φυσική καταστροφή» σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 του κανονισμού.
- (2) Πρόκειται περί φυσικής καταστροφής και, κατά συνέπεια, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΤΑΕΕ.
- (3) Η Ελλάδα εκτιμά τη συνολική άμεση ζημία σε 182,1 εκατ. EUR. Η ζημία που προκλήθηκε στην Κρήτη αντιπροσωπεύει το 2,1 % του ΑΕΠ της εν λόγω περιοχής επιπέδου NUTS 2 (Κρήτη) και, συνεπώς, υπερβαίνει το κατώτατο όριο των 129,8 εκατ. EUR, δηλαδή το 1,5 % του περιφερειακού ΑΕΠ που ορίζει ο κανονισμός.
- (4) Με την αίτησή της, η Ελλάδα ζήτησε την πληρωμή προκαταβολής, όπως ορίζεται στο άρθρο 4α του κανονισμού. Στις 19 Ιουλίου 2019, η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση C(2019) 5514 για τη χορήγηση προκαταβολής 10 %, ήτοι 455 252 EUR, επί της προβλεπόμενης οικονομικής ενίσχυσης από το Ταμείο και στη συνέχεια την κατέβαλε ολοσχερώς στην Ελλάδα.
- (5) Στην αίτησή τους, οι ελληνικές αρχές περιγράφουν λεπτομερώς την κατάσταση μετά τα σοβαρά καιρικά φαινόμενα και τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν με σκοπό την παροχή βοήθειας στον πληγέντα πληθυσμό. Λόγω του κυκλώνα, ο οποίος έπληξε την Κρήτη από τις 23 Φεβρουαρίου, σκοτώθηκε ένας άνθρωπος που παρασύρθηκε από τον χείμαρρο και προκλήθηκαν σοβαρές ζημιές κυρίως στις περιοχές Χανίων και Ρεθύμνου, όπου καταγράφηκε η μεγαλύτερη αθροιστική βροχόπτωση. Οι

¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 2002, για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 311 της 14.11.2002, σ. 3), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 661/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014 (ΕΕ L 189 της 27.6.2014, σ. 143).

περισσότερες ζημιές προκλήθηκαν στο δημοτικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο, συμπεριλαμβανομένου του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης, στην αγροτική παραγωγή καλλιεργειών και ζωικού κεφαλαίου, καθώς και σε ιδιωτικές κατοικίες. Επτά γέφυρες υπέστησαν ζημιές, μία εκ των οποίων κατέρρευσε πλήρως. Δεκάδες κατολισθήσεις και πεσμένα δένδρα απέκλεισαν δρόμους και απέκοψαν ολόκληρες περιοχές. Η διάβρωση προκάλεσε, αφενός, προβλήματα στα αναχώματα και, αφετέρου, την καταστροφή συστημάτων αποστράγγισης. Επίσης, προκλήθηκαν ζημιές στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας.

- (6) Η Ελλάδα εκτίμησε το κόστος των ενεργειών έκτακτης ανάγκης και ανάκαμψης, που είναι επιλέξιμες σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού, σε 173,9 εκατ. EUR και το κατένειμε ανά είδος ενέργειας. Το μεγαλύτερο μέρος (πάνω από 145 εκατ. EUR) αφορά τις δαπάνες για την αποκατάσταση των υποδομών μεταφορών (δρόμοι και γέφυρες), και ακολουθούν οι δαπάνες για τις ενέργειες καθαρισμού ύψους 20 εκατ. EUR.
- (7) Οι ελληνικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι δεν υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη για τις επιλέξιμες δαπάνες.
- (8) Η πληγείσα περιφέρεια ανήκει στις «περιφέρειες μετάβασης» στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (2014-2020). Στην αίτησή τους, οι ελληνικές αρχές δεν δήλωσαν στην Επιτροπή την πρόθεση να ανακατανεύμουν χρηματοδότηση από τα προγράμματα των ΕΔΕΤ σε μέτρα ανάκαμψης.
- (9) Η Ελλάδα δεν ενεργοποίησε τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της Ένωσης.
- (10) Όσον αφορά την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας για την πρόληψη και τη διαχείριση των κινδύνων καταστροφών δεν εκκρεμεί επί του παρόντος διαδικασία επί παραβάσει.
- (11) Στο πλαίσιο της εφαρμογής της οδηγία 2007/60/EK για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, ολοκληρώθηκαν οι ακόλουθες δράσεις: Η έκθεση προκαταρκτικής αξιολόγησης κινδύνων πλημμύρας (Μάρτιος του 2012), ο προσδιορισμός των ζωνών δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας στα 14 υδατικά διαμερίσματα της χώρας και η επικαιροποιημένη έκθεση προκαταρκτικής αξιολόγησης κινδύνων πλημμύρας (Νοέμβριος του 2012). Η προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας για τη λεκάνη απορροής του ποταμού Έβρου επικαιροποιήθηκε (Νοέμβριος του 2014). Η εκτίμηση επικινδυνότητας και κινδύνων πλημμύρας για τα 14 υδατικά διαμερίσματα της χώρας ολοκληρώθηκε (Μάρτιος του 2017). Τα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας όλων των υδατικών συστημάτων της χώρας, συμπεριλαμβανομένου του σχεδίου διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας λεκανών απορροής ποταμών για την Κρήτη.

2.5 Συμπέρασμα

Για τους λόγους που εκτέθηκαν ανωτέρω, η καταστροφή που αναφέρεται στην υποβληθείσα από την Ελλάδα αίτηση πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στον κανονισμό για την κινητοποίηση του ΤΑΕΕ.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΤΟΥ ΤΑΕΕ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2019

Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020² (εφεξής «κανονισμός για το ΠΔΠ»), και ιδίως το άρθρο 10, επιτρέπει την κινητοποίηση του ΤΑΕΕ εντός ετήσιου ανώτατου ορίου 500 000 000 EUR (τιμές 2011). Το σημείο 11 της διοργανικής συμφωνίας, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση³ (ΔΣ) καθορίζει τις λεπτομέρειες για την κινητοποίηση του ΤΑΕΕ.

Δεδομένου ότι η αλληλεγγύη αποτελούσε τον κύριο λόγο ίδρυσης του ΤΑΕΕ, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενίσχυση θα πρέπει να έχει προοδευτικό χαρακτήρα. Αυτό σημαίνει ότι, σύμφωνα με την προγενέστερη πρακτική, το μέρος των ζημιών που υπερβαίνει το κατώτατο όριο «μείζονος φυσικής καταστροφής» για την κινητοποίηση του ΤΑΕΕ (δηλαδή, το 0,6 % του ΑΕΕ ή 3 δισ. EUR σε τιμές 2011, ανάλογα με το ποιο είναι το χαμηλότερο ποσό) θα πρέπει να οδηγήσει σε μεγαλύτερη ένταση ενίσχυσης σε σχέση με τις ζημιές που δεν υπερβαίνουν το κατώτατο όριο. Το ποσοστό που εφαρμόστηκε κατά το παρελθόν για τον υπολογισμό των κονδυλίων σε περιπτώσεις μειζόνων καταστροφών ήταν 2,5 % του συνόλου των άμεσων ζημιών κάτω από το κατώτατο όριο και 6 % πάνω από αυτό. Για τις περιφερειακές καταστροφές και τις καταστροφές που γίνονται δεκτές στο πλαίσιο της διάταξης για τις «γειτονικές χώρες», το ποσοστό είναι 2,5 %.

Η ενίσχυση δεν μπορεί να υπερβεί το εκτιμώμενο συνολικό κόστος των επιλέξιμων ενεργειών. Η μέθοδος υπολογισμού της ενίσχυσης καθορίστηκε στην ετήσια έκθεση 2002-2003 για το ΤΑΕΕ και εγκρίθηκε από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Βάσει της αίτησης που έχει υποβάλει η Ελλάδα, ο υπολογισμός της ενίσχυσης από το ΤΑΕΕ, με βάση την εκτίμηση των συνολικών άμεσων ζημιών που προκλήθηκαν, έχει ως εξής:

Κράτη μέλη	Χαρακτηρισμός καταστροφής	Σύνολο άμεσων ζημιών (σε εκατ. EUR)	Κατώτατο όριο για μείζονες καταστροφές (σε εκατ. EUR)	2,5 % των άμεσων ζημιών μέχρι το κατώτατο όριο (σε EUR)	6 % των άμεσων ζημιών πάνω από το κατώτατο όριο (σε EUR)	Συνολικό ποσό προτεινόμενης ενίσχυσης (σε EUR)	Καταβληθείσες προκαταβολές (σε EUR)
ΕΛΛΑΔΑ	Περιφερειακή (άρθρο 2 παρ. 3)	182,1	1 086,1	4 552 517	-	4 552 517	455 252
ΣΥΝΟΛΟ						4 552 517	455 252

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού για το ΠΔΠ, το συνολικό ποσό που ήταν διαθέσιμο για κινητοποίηση του ΤΑΕΕ στις αρχές του 2019 ανερχόταν σε 851 082 072 EUR και είναι το άθροισμα των κονδυλίων του έτους 2019 ύψους 585 829 691 EUR και του υπόλοιπου ποσού των κονδυλίων του έτους 2018 ύψους 265 252 381 EUR που παρέμεινε αδιάθετο και μεταφέρθηκε στο 2019.

Το ποσό που μπορεί να κινητοποιηθεί στο παρόν στάδιο του έτους 2019 ανέρχεται σε 557 530 278 EUR. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό που ήταν διαθέσιμο για την κινητοποίηση του ΤΑΕΕ στις αρχές του 2019 (851 082 072 EUR), μείον την προηγούμενη

² Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

³ ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

κινητοποίηση⁴ (293 551 794 EUR). Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού για το ΠΔΠ, το 25 % των αρχικών κονδυλίων για το 2019 πρέπει να διατηρηθεί έως τον Οκτώβριο του 2019. Ωστόσο, δεδομένου ότι η πληρωμή προς την Ελλάδα θα καταβληθεί μετά την 1η Οκτωβρίου, η διάταξη δεν αφορά την παρούσα υπόθεση.

Ποσό που είναι επί του παρόντος διαθέσιμο στο πλαίσιο του Ταμείου Αλληλεγγύης:	
Ετήσια κονδύλια για το 2019	585 829 691 EUR
Συν το αδιάθετο ποσό των κονδυλίων του 2018 που μεταφέρθηκαν στο 2019	+ 265 252 381 EUR
Μείον το ποσό που κινητοποιήθηκε για τη Ρουμανία, την Ιταλία και την Αυστρία (ΔΠ 3)	- 293 551 794 EUR
ΣΥΝΟΛΟ διαθέσιμων κονδυλίων έως τον Δεκέμβριο του 2019	557 530 278 EUR

⁴ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA-PROV(2019)0013 και P9_TA-PROV(2019)0014.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την κινητοποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή βοήθειας προς την Ελλάδα

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 2002, για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁵, και ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη διοργανική συμφωνία, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση⁶, και ιδίως το σημείο 11,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «Ταμείο») έχει ως στόχο να επιτρέψει στην Ένωση να αντιδρά με ταχύ, αποτελεσματικό και ευέλικτο τρόπο σε καταστάσεις επείγουσας ανάγκης, ώστε να εκφράζει την αλληλεγγύη της προς τον πληθυσμό των περιοχών που πλήττονται από φυσικές καταστροφές.
- (2) Το Ταμείο δεν πρέπει να υπερβαίνει το μέγιστο ετήσιο ποσό των 500 000 000 EUR (τιμές 2011), όπως ορίζεται στο άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου⁷.
- (3) Στις 15 Μαΐου 2019, η Ελλάδα υπέβαλε αίτηση για την κινητοποίηση του Ταμείου, έπειτα από εξαιρετικά σφοδρές βροχοπτώσεις και καταιγίδες που έπληξαν την Κρήτη μεταξύ 23ης και 26ης Φεβρουαρίου 2019 και προκάλεσαν πλημμύρες και κατολισθήσεις.
- (4) Η αίτηση της Ελλάδας πληροί τις προϋποθέσεις για την καταβολή οικονομικής ενίσχυσης από το Ταμείο, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2012/2002.
- (5) Επομένως, το Ταμείο θα πρέπει να κινητοποιηθεί για την καταβολή οικονομικής ενίσχυσης στην Ελλάδα.
- (6) Με την απόφαση (ΕΕ) 2019/277 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸, το Ταμείο κινητοποιήθηκε για να χορηγηθεί ποσό ύψους 50 000 000 EUR σε

⁵ ΕΕ L 311 της 14.11.2002, σ. 3.

⁶ ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

⁷ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και σε πιστώσεις πληρωμών για την πληρωμή προκαταβολών για το οικονομικό έτος 2019. Οι εν λόγω πιστώσεις χρησιμοποιήθηκαν σε πολύ περιορισμένο βαθμό. Κατά συνέπεια, υπάρχουν περιθώρια να καταβληθεί το συνολικό ποσό για την παρούσα κινητοποίηση μέσω της ανακατανομής των διαθέσιμων πιστώσεων για την πληρωμή προκαταβολών στον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το οικονομικό έτος 2019.

- (7) Προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο χρόνος που χρειάζεται για την κινητοποίηση του Ταμείου, η παρούσα απόφαση θα πρέπει να εφαρμοστεί από την ημερομηνία έκδοσής της,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Στο πλαίσιο του γενικού προϋπολογισμού της Ένωσης για το οικονομικό έτος 2019, κινητοποιείται το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό τη χορήγηση ποσού ύψους 4 552 517 EUR στην Ελλάδα, σε πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και σε πιστώσεις πληρωμών.

Το ποσό που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο χρηματοδοτείται από τις πιστώσεις που κινητοποιήθηκαν για την πληρωμή προκαταβολών στον προϋπολογισμό της Ένωσης για το οικονομικό έτος 2019. Οι πιστώσεις που είναι διαθέσιμες για την πληρωμή προκαταβολών μειώνονται αναλόγως.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από ... [την ημερομηνία της έκδοσής της]**.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Για το Συμβούλιο

⁸ ΕΕ L 54 της 22.2.2019, σ. 5.

** Η ημερομηνία θα προστεθεί από το Κοινοβούλιο πριν από τη δημοσίευση στην ΕΕ.